

Трѣба да забѣлѣжимъ, че по-късно, шепа тюркски народъ идва на Полуострова и избавя $\frac{3}{4}$ отъ тия славяни отъ повизантийчване, като осигурява своето политическо бждаще).

И тъй, великото движение на народитѣ въ Полуострова се завършва съ това на славянитѣ, на хунскитѣ, на турскитѣ отломъци авари и прабългари и съ окончателното заселване на първитѣ. Основаването на българското царство въ края на тоя периодъ съвпада и съ края на римското тукъ величие. Отъ тукъ нататъкъ става дума вече за византийски периодъ. (Ако западната римска империя падна главно поради готски, „вандалски“ нашествия, то като причина за разклащането на източната римска империя трѣба да се посочатъ славяно-българскитѣ нашествия въ Полуострова. Датата 395 г., когато Теодосий раздѣлилъ империята между двамата си синове, по никой начинъ не може да се счита за начало на византийския периодъ. Разнитѣ дѣления на тая империя не могатъ да служатъ за основа на тоя или оня периодъ. Тукъ иматъ думата редица фактори, между които най-важниятъ е движението на „варваритѣ“, което причинява срутини, върху които пъкъ изникнаха нови обособени политически маси и граници. За начало на византийския периодъ Gibbon счита Юстиниановия вѣкъ, обаче истинската византийска империя датира отъ Хераклия (610—641) и даже отъ Леонъ III (716—741). Павелъ Диаконъ счита Маврикий (582—612) за пръвъ гръцки императоръ, когато въ сжщностъ Маврикий е билъ чистъ римлянинъ (Gibbon, op. cit., V, 19). „Невойнственното име гръци, пише Gibbon, бѣше наложено отъ готитѣ въ прѣзрителна смисълъ“ (ib., IV, 341). Готитѣ считали за унижение да оспорватъ италианското кралство съ „гърцитѣ“, защото тия послѣднитѣ били „народъ отъ актѣори, караѣозчии и пирати“ (who affected to blush what they must dispute the kingdom of Italy with a nation of tragedians, pantomimes and pirates, като коментаръ на Прокопиевитѣ думи: Γραικοὺς . . . ἐξ ἰσὺν τὰ πρότερον οὐδένα ἐς παλίαν ἦγοντα εἰ δὸν ὅτι μὴ τραγωδοῦς, καὶ ναυτας λωποδύτας, ibid.). Византийската империя е единственна въ историята, която отъ зачалото си до края, не е увеличила границитѣ си ни съ педя земя, а обратно, по-